

M.P. 20.IX.43r.

Łondyn, dnia 18.IX.43r. Cyrill Falls. Przegląd wojsk.

Na wielkich frontach, takich, jak ros. taktyczne skutki wielkich operacji strategicznych często ujawniają się dopiero po długim okresie czasu.

Manewry tego rodzaju, jak natarcia kleszczowe, obchodzenie i oskrzydlenie głównych baz wymagają długiego czasu i często się zdarza, że już na początku manewru dyskontuje się zgry przewidywane efekty, a gdy nie pojawiają się wpórę, następuje rozczarowanie.

Nic dziwnego, że tego rodzaju przewidywania irytowały często Rosjan, którzy w swych kom. z frontu są zawsze bardzo rzeczowi i powściągliwi. Obecnie jednak trudno nie przyznać, że postępy ros. w niczem nie zawiodą nadziei. Brak jakiegokolwiek bezpośrednich wskazań, uzasadniających wniosek o zatrzymaniu się ofensywy ros. W niektórych kołach pewnego rodzaju zawód mógł być wyniesiony z powodu zaciętego oporu Niem. na połud. od Charkowa. Jest on jednak niezbędny ze względu na konieczność obrony Zagłębia Donieckiego. Stwierdzam, że Niemcy zwiększili swych rezerw skoncentrowali w Zagłębiu Donieckim. W każdym razie jest rzeczą pewną, że znaczną część swych wojsk Niemcy z Zagłębia wycofaliś to przeważnie bez większego uszczerbienia ich wartości bojowej.

Względna stabilizacja frontu na połud. od Charkowa została jednak po stronie ros. wyrównana, nieoczekiwanymi postęпами w kier. kijowa. Zdobyli Nieżyn. Rosjanie bezpośrednio zagrażają Kijowowi. Dokoła tego miasta Niemcy rozbudowali potężne pasmo umocnień. Z drugiej strony jednak wobec tempa dotychczasowego pochodu Ros. Niemcy nie mogą liczyć zbyt wiele na zatrzymanie Rosjan, a zarazem muszą pamiętać, że klin, który Rosjanom udało się wbić w kier. kijowa bezpośrednio oddziałkał na los Briańska. Koncentrując wielkie ilości rezerw pod Charkowem Niemcy nie byli w stanie wyrównać ubytków, a nie podejmować kontrataków na odcinku Briańska.